

5. Небольсина Е.В. Условия и особенности доступа на иностранных инвесторов на страховые рынки стран-членов ЕвразЭС // *Страховое дело*. – 2011. – № 6 – С. 6-8.

6. Об основных результатах переговоров по доступу на рынки товаров и услуг в рамках присоединения России к ВТО («МЭРТ», 27.12.2006): Официальный сайт ВТО. URL: http://www.wto.org/press/press.asp?lang_id=18822 (дата обращения: 26.10.2011).

К. е. н., доц. Шматковська Т. О., Піщик О. М.

Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна, м. Луцьк

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАРАХУВАННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО Внеску: РЕАЛІЇ СУЧАСНОСТІ

Насамперед необхідно зазначити, що об'єктом нарахування єдиного внеску на соціальне страхування (ЄСВ) здебільшого є грошові виплати, які здійснюються на користь фізичних осіб. Причому відповідальність за повноту та правильність нарахування єдиного внеску несуть страховальники, які відповідно до частини першої ст. 1 Закону про ЄСВ:

– використовують працю найманих працівників на умовах трудового договору (контракту);

– виплачують винагороду за цивільно-правовим договором;

– виплачують допомогу з тимчасової непрацездатності [1, с. 129].

Згідно ст. 7 Закону про ЄСВ єдиний внесок роботодавці нараховують на суму нарахованої робітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у тому числі в натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону України «Про оплату праці», незалежно від того, є ці виплати об'єктом оподаткування податком з доходів фізичних осіб (ПДФО) чи ні. Але цим Законом не визначено конкретний перелік виплат, які включаються до складу заробітної плати. Це питання врегульовано п. 2.1-2.3 Інструкції № 5 зі статистики зарплати [4, с. 21-22].

Водночас слід враховувати виплати, які не включаються до бази нарахування ЄСВ. Як вказано в Переліку № 1170. При цьому більша частина цих виплат також міститься в розділі 3 «Інші виплати, що не належать до фонду оплати праці» Інструкції № 5 [1, с. 133].

До доходів, що не включаються до бази нарахування єдиного внеску, належать виплати, що здійснюються особами, які не перебувають у трудових відносинах із страховальником (наприклад, матеріальна допомога для членів сім'ї, святкових та пам'ятних дат і шлюбна допомога, що надається непрацюючим пенсіонерам).

Також, на думку ПФУ (Пенсійного фонду України), немає підстав для нарахування ЄСВ у виплатку, коли сума грошової компенсації за невикористану щорічну (основну та додаткову) відпустку нараховується звільненій особі. І хоча раніше ПФУ наголошував, що сума грошових компенсацій у разі невикористання відпусток належить до фонду оплати праці, а тому підлягають включенню до бази нарахування страхових внесків, тепер він вважає, що відсутність трудових відносин з особою, який нараховується та виплачується грошова компенсація, не є підставою для нарахування ЄСВ. Але, відповідно до пп. 2.2.12 Інструкції № 5 до фонду додаткової робітної плати належить оплата за невідпрацьований час, у тому числі суми грошових компенсацій у разі невикористання щорічних (основної та додаткової) відпусток та додаткових відпусток працівникам, які мають дітей, у розмірах, передбачених законодавством. Тому означене питання досі залишається неврегульованим на належному рівні [2, с. 167-168].

Нараховують єдиний внесок у межах максимальної величини доходу, сума якого, відповідно до п. 4 частини першої ст. 1 Закону про ЄСВ, дорівнює 15 розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом. Проте з 01.10.2011 р. така величина становить 17 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, обсяг якого необґрунтовано жодним нормативним документом [3, с. 8].

Нарахування та утримання ЄСВ за цивільно-правовими договорами проводять із винагород за договорами про виконання робіт або надання послуг. Зокрема, це стосується договорів під'яту, перевезення, доручення, комісії, зберігання. При цьому договори оренди, купівлі-продажу, дарування, позики, позички тощо до цього розряду не включено. Згідно Переліку № 1170 необхідно співставити єдиний внесок із винагород за авторським договором на створення та використання творів науки, літератури та мистецтва.

Важливо, що єдиний внесок за цивільно-правовими договорами із підприємцями не нараховують (не утримують), якщо підприємець підтвердить, що виконав роботи (надані послуги) відповідно видам діяльності, за якими здійснено державну реєстрацію його як підприємця [3, с. 10, 17]. Проте у свідомості про держреєстрацію видів діяльності не означають, тому, як саме це відбуватиметься, порядок та процедура здійснення наразі залишаються невідомими.

Окрім того, єдиний внесок нараховується на лікарняні суми, які є базою нарахування єдиного внеску, незалежно від джерел їх фінансування, форми, порядку, місця виплати та використання, а також від того, чи виплачені такі суми фактично після їх нарахування до сплати.

Важливо, що сума допомоги до вагітності та пологів відповідно до п. 3.2 Інструкції № 5 та Переліку № 1170 не включається до складу оплати праці та бази нарахування соціального внеску [1, с. 132].

В подальшому необхідно зауважити, що при здійсненні будь-яких виплат у грошовій формі на користь найманої особи роботодавець-страховальник зобов'язаний знати, чи є звільнена виплата складовою фонду заробітної плати і чи повинна включатися до ба-

зи нарахування ЄСВ. Як уже зазначалося, для цього необхідно керуватись як вимогами Інструкції № 5, так і положеннями Переліку № 1170,

Основними критеріями для включення певної виплати до бази нарахування ЄСВ, з позиції ПФУ, є наявність на момент нарахування виплати трудових відносин з фізичною особою та здійснення оплати праці за відпрацьований час.

Проте жоді зазначеної без відповіді досить актуальні питання щодо необхідності включення до бази нарахування ЄСВ виплат за невідпрацьований час, надання підприємцями інформації про їх основний вид діяльності для включення (не включення) сум доходів до бази нарахування ЄСВ, своєчасного перерахунку сум іскривлених до ПФУ та отримання компенсації від фонду соціального страхування. Тому, на нашу думку, в подальшому озвучена проблематика потребує суттєвого дослідження, зокрема розробки відповідної нормативно-правової роз'яснювальної документації від контролюючих держструктур належного рівня (ПФУ тощо), що надавала б можливість уникнути двозначного трактування існуючих законодавчих положень та забезпечила б чітке їх розуміння.

Література:

1. Зарплата та інші виплати фізособам : довідник нарахувань та утримань [Текст] : збірник систематизованого законодавства / укл. О. Б. Кушпа, Н. М. Тарасова ; заст. ЗАТ «Бплц-Інформ». – К. : Бплц-Інформ, 2011. – Вип. 9. – 192 с.
2. Єдиний внесок на соціальне страхування : слага, змігність, відповідальність [Текст] : збірник систематизованого законодавства / укл. І. М. Журавська, І. О. Львова ; заст. ЗАТ «Бплц-Інформ». – К. : Бплц-Інформ, 2011. – Вип. 5. – 192 с.
3. Єдиний соціальний внесок // Все про бухгалтерський облік. – № 4 (1761). – 12.01.2011. – 47 с.
4. Єдиний Соціальний внесок, Нормативна база // Все про бухгалтерський облік. – спецвипуск № 276. – № 7 (1764). – 21.01.2011. – 127 с.

Львова Оксана

*Graduate student at the department of «Insurance and risk management»
Kyiv National Taras Shevchenko University, Ukraine*

IMPROVING OF UKRAINIAN AGRICULTURAL INSURANCE ON THE BASE OF FOREIGN EXPERIENCE

The agricultural complex is very important for the economy of almost every country. The risks' composition in the agricultural sector is due to direct activities or available resources. They are under the influence of certain events and may be damaged or be lost. Insurance is an essential risk management tool that allows you to minimize the loss of farms and make more predictable farmers income. At present, there is need for the

development of comprehensive, specialized programs of the manufacturers that rely on subsidized financing of insurance. The main objective of the agricultural insurance in Ukraine is to minimize the negative outcomes in agriculture from natural disaster, the stabilization of incomes of farmers in agricultural production, primarily of strategic crops. The definition of the role of government and insurance companies in the organization of agricultural insurance and building effective and efficient relationships between insurance companies and agricultural producers is topical now.

Prerequisite for the development of agricultural insurance is a mandatory state participation in the organization of insurance, which can result in immediate risk insurance (such form of insurance exists in Greece, Cyprus), and through support for private insurance (Spain, U.S., Canada). The agricultural insurance sectors in Spain, the USA and Canada are the largest and most effective. It is necessary to focus on the international experience while restructuring of Ukrainian agricultural insurance. The use of which will help to reach the best achievements in the organization of agricultural insurance, and possibly to avoid mistakes [4].

International practice offers a variety of options for the insurance system for agricultural complex: providing insurance services to private insurance companies without state aid (Sweden); state participation in reinsurance pools (Spain); subsidizing premiums for some insurance products, such as hail (France, Austria); providing financial assistance to cover catastrophic losses (Germany, Italy, USA, Canada); subsidized insurance programs from many of the risks (multirisk) (Canada, Russia, USA); creation of a special government agency to implement the policy in the sphere of agricultural insurance (Spain, Canada, USA, Russia); creation of an insurance infrastructure [8].

Spain is the country with the most developed system of agricultural insurance in Europe. It is built on consensus between insurers, policyholders and the public administration. In general we can distinguish the following characteristic features of this system: voluntary insurance of agricultural risks, risk coverage in the private insurance companies provide on the basis of shared responsibility (coinsurance), the state supports and develops the system, farmers are actively involved in decision-making on agricultural insurance [2]. In Spain, the insurance companies act as agents. All the signed insurance contracts are transferred to the company (established jointly by the state and private insurers), which administers contracts, assesses the damage and benefits. All risks are reinsured through the state reinsurance company. It is offered more than 100 insurance products for insurance crops and animals. Rates are calculated by the state. [6]

In the U.S. federal system of agricultural insurance combined the multirisk insurance program with the insurance program against catastrophic losses (CAT). All agricultural programs in the USA are developed by the risk management Agency, which is subordinated to the Department of Agriculture and manages the Federal Crop Insurance Corporation, which collaborates with private insurers. The U.S. government provides several types of financial support for program management of subsidized agricultural insurance: premium subsidizing to producers, compensation administrative costs to insurance companies for the introduction of subsidized insurance prod-